

PERIÒDIC VERMEL

:: SALUT PÚBLICA :: INTERESSOS POPULARS :: ARTS Y LLETRES ::

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Ronda de l' Universitat, 96. BARCELONA

ALTRA VEGADA

Ja tenim nova emigració. Los diaris de Madrid dedican sueltos y més sueltos, articles y més articles als que segons la premsa de la cort son mals fills de la patria.

Los habitants de las provincias de Llevant tornan de nou á la costa africana ab més fé que no pas la primera vegada. ¿Qué significa aixó? No fa molts mesos, aquestos que avuy emigran, retornavan á la terra que 'ls vegé naixer, fugint de la barbarie del Savalls africá conegut ab lo nom de Bou-Amema. Parents y amichs dels mateixos que avuy emigran trobaren la més esgarriosa mort á mans d' aquella rassa fanática é ignorant. Los mateixos que retornan allí perderen los pochs ahorros recullits ab la suhor de son front y avuy encara 'ls hi palpita 'l cor pel sobresalt. ¿Cóm es, donchs, que retornan á un país tan ingrát?

La premsa madrilenya que no més es sabia quan se tracta de fer xascarrillos d' aquella política tan estúpida com ells, califica de fills ingrats, de mals patriotas, de espanyols desnaturalisats, als pobrets que 's veuhen precisats á emigrar.

¿Son justos aquestos atachs? ¡Ah! no pas ab lo criteri de la imparcialitat. Los diaris de Madrid maltractan als desgraciats emigrants perque son una protesta eloqüent contra tanta y tantíssima farsa, contra tants vividors *ignocents* com pululan per aquells centres de la capital d' Espanya, que no son altra cosa que nius de sangoneras posadas al cor del esquilmat país; injurian als misèrables que 's veuhen obligats á emigrar perque ells proban terminantment que tota la ciencia económica y todas las comisiones dictaminadoras que ells pujan nombrar pera evitar la emigració farán sempre lo mateix efecte que un pegat en un banch.

Y per aquest motiu, perque no troban solució á certs complicats problemas, es que indignats contra los ignocents emigrants que posan de relleu la impotencia de aquestos sabis, treuhen á relluir lo tan cacarejat patriotisme.

Parléu de patria al que no troba feyna y te fills que li demanan pá; parléu de patria al que si treballa en lo seu país guanya sis rals per morir-se de gana, mentres que emigrant podrá satisfacer sas necessitats, y ab rahó malehirá aquesta patria que li nega la subsistencia, aquesta patria ahont la vida deu ser pitjor per ell que allí ahont los Bou-Amema son una amenssa constant á la seva persona é hicenda.

Que 'ls amos y contractistas diguin espanyols renegats als pobrets que fugen d' Espanya en busca d' un rosegó de pá, que volen guanyar treballant, ho comprenem perque ells son los que pagant los jornals á quatre y á sis rals s' engreixan ab la explotació desmesurada que fan tants especuladors de la miseria per las provincias de Llevant.

Si 'l patriotisme consisteix en deixarse arrancar la pell en lo tros de terra ahont s' ha nascut y contemplar extenuats de miseria á los fillets del nostre cor, está clar que son mals patriotas los que emigran. Pero, ¿que 'ls hi ha de importar lo poble y la casa ahont nasqueren á n' ells ¡pobrets! que son extrangers en sa patria?

Fins la Iglesia, que tant se distingeix per sa falta de lógica, ja que 'ls capellans son la gent més patriotera quan ve al cas ó quan ne treuhen profit, diu que aquest mon es sols una vall de llágrimas y que la patria dels justos se trobará en l' altra vida. Nosaltres que som positivistas y que fem tan cas de las promesas de la Iglesia com de las dels polítichs avans de tastar 'l turró, volém en la terra lo regnat de la Justicia, que del cel ó de l' altra vida no n' hem de fer res. Y allí ahont hi hage un bocí de mon que respectin per igual á tothom lo dret á la vida; allí ahont dret y deber vagin sempre aparellats; allí ahont las institucions no lliguin los brazos ni l' enteniment y sian servidoras de la Humanitat; allí ahont los privilegis no 's coneguín, allí será la PATRIA.

Per aquest motiu, més poderós de lo que á primera vista pugja semblar, es que doscents espanyols acaban d' embarcarse en Almería pera tornar á Orán.

Pero no 's cregui que volguém suposar felissos als emigrants á l' Alger, no; tornan allí perque la ballarán una mica més grassa, pero no tant com molts d' altres que ni treballan ni produeixen. Aixís y tot los hi desitjem prosperitat llarga; al revés del govern, que 'ls hi negará 'l dret (?) de ciutadania.

SECCIÓ CIENTÍFICO-RELLIGIOSA

Aném á demostrar, lector, que lo positivisme te fondas arrels á Catalunya ja de molt avans de neixer August Comte, que ha sigut lo més gran mestre y propagador de tal filosofia.

Parlant del cel, los pagesos de nostras montanyas dihuen:

De teuladas en amunt ningú sab qué hi ha. Es inútil dir lo gran fondo de veritat que en lo concepte relligiós enclouhen aquestas paraulas. No son senzillament un dubte, sino una incredulitat herética; es alló de no creure més que lo que 's veu y 's palpa; y en lo espay, més amunt de las teuladas, no 's veu res de cel, ni de sants, ni de paradissos, ni de glorias eternas, ni res de lo que sols pot existir en quatre cervells malalts y raquítics.

Consti que aixó de no creure en lo que 's suposa hi ha *més amunt* del planeta ahont habitém, no es nou ni molt ménos. Pot ser es d' avans de sublevarnos contra 'l papa, cosa que ja férem siscents anys endarera y repetírem després.—Encara hi ha més.

Quan un capellá estiga ponderant los terribles sufriments de las penas eternas del Infern ó las delicias de la gloria celestial, ja 'n pot tenir de lletra menuda, ja 'n pot ser de llest, que si li sortiu al pas oportunament ab aquell adagi de

Morta la cuca mort lo veri, podeu tenir la seguritat de tirar per terra tota la seva eloqüencia, tota la seva filosofia.

Y digueume: ¿habéu vist quatre mots més positivistas que 'ls de

Morta la cuca mort lo veri?

coalicions de industrials com la de Mataró y la dels paperaires.

¡Veniu, sabis economistas, y canteu la armonía del treball y 'l capital!

Nostre paísá lo distingit artista Sr. Pellicer, resident á París, á contar desde l' any vinent publicarà una colecció de alegorías originals, en la *Ilustració Catalana*, segons acaba de participar á la direcció d' aquesta important revista.

Vaja, l' enhorabona als subscriptors de la *Ilustració Catalana* y al Sr. Pellicer que tant d' amor demostra per las cosas de la terra.

Lo ex-ministre d' Hisenda dels conservadors ha combatut del terrat al soterrani los presupuestos presentats per lo ministre fusionista, del mateix modo que aquest combatia los d' ell quan manegava las cireras.

¡Enveja, D. Joan, enveja!

Habém rebut una obra titulada *La Atrapana*, «poema de burlas y de veras en diversitat de metres», original del aventatjat escriptor en Silveri de Lara.

Per ponderarlos lo que está ben escrit, solzament dech dirlos que no sembla sino que Cervantes ha resucitat pera dictar al senyor Lara la manera de escriure son poema.

La obra está molt ben presentada; es de luxo, té 275 páginas, y costa tres pessetas.

La administració de *La Atrapana* corre á càrrech de la acreditada «Societat Anunciadora Universal», de J. B. Agramunt y C.; Rambla de Catalunya, 96; Barcelona.

LA RIUHADA

(Á LA GENT CONSERVADORA)

¡Pas, pas á las ayguas! Lo riu reclama tot alló que vosaltres l' hi habéu prés.
¡Ay de aquell que pretengui deturar-lo ó encausar vulgui encara la corrent!
Pas á las ayguas que rompent sos diques invadeixen los camps per tot arreu; que impotents sou ja tots pera impedirne de las térboles onas l' increment.
Pas á las ayguas, y fugiu depressa si entremitj de sas onas no volén desapareixe com un grá de sorra en la planura inmensa del desert.
Pas á las ayguas, y de sos destrossos planyeuvs, sí, com débiles mullers, ja que vosaltres, ningú més la culpa n' ha tingut del seu desbordament.
Los obstacles que vosaltres aixecareu, en sa furia las ayguas han desfet; las terras que vosaltres l' hi prengueru, de nou avuy lo riu vos las ha prés.
Queixarvos de sa furia es injusticia; qui queixarse debia n' es sols ell.
Vosaltres l' hi prengueru sas riberas; ell tant sols pren alló que era ja seu.

UN GANXET

CANTARELLAS

Ignasieta van posarte y 't van ben acertá 'l nom, perque sant Ignasi, noya, es lo patró de Sant Boy.

Jugant vaig lo bras trencarte, mes d' aixó no 'n fassis cas, que hi ha un adagi que diu: *Qui 't vol bé 't farà plorar.*

Kilos xexanta que pesas ab vestit y tot dius tu, pero com tants ploms hi portas, aquest quintá y mitj es brut.

F. COLL

Lo de Irlanda s' enreda d' alló més.

Lo govern anglés envia soldats pera *convencer* als irlandesos, y ja sabém quin resultat donan sempre tal mena de *rahons*.

Los partidaris de la revolució creixen, las passions s' exaltan, y me semblan que al millor dia sentim á dir que per aquells terrenos se ha fet una escabexxada general, que ni de sardinas á la *catredal* del carrer de la Lleona.

Que 'ls fassi bon profit.

Antonini es un capellanet jove, guapo, simpátich; te no més de 24 anys.

Varen traslladarlo de Uniani (Córcega) á Bastia y en companyia d' ell aná una joveneta, tendre y bella nomenada Annete Arrio.

Lo pare de la noya sabent son paradero va anarhi.

L' endemá á las onze entraba á la iglesia 'l pobre home y rebia tres punyaladas del reverent jovenet Antonini.

Torno ab la meva: avans de rebre las ordres tots los capellanets haurian de sufrir certa operació que 'ls gitanos practican á maravilla.

M' estranya que Jesucrist no atinés ab un càrrech semblant, que podria ser anexo al de bisbe.

A Berlin un candidat dels que aspiran á fer felís á la patria, posava com á mérits en son programa electoral que en una semana se l' hi habian mort tres fills y ne tenia encara un altre de malalt.

¡Rasgos del patrio amor!...

Guiteau, l' assessino del president dels Estats-Units, pensa obtenir la absolució, per fundar sa defensa en que ell no va matar á Garfield, sino Deu, puig ell diu que va obrar inspirat per Deu.

Bon modo de defensarse. Pero poden pagar-lo ab la mateixa moneda. Me 'l penjan en nom de Deu, y l' hi diuen que sí no hi está conforme, quan sigui devant d' ell, reclami ó l' hi mogui plet.

A Avignon l' autoritat ha tingut de pendre carta en unas associacions católicas, ahont misericordiosament s' estafava al próxim.

La societat del *Sagrat cor de sant Joseph* y 'l *Círcol católich de Traballadors*, han sigut dissoltas per ser casas de joch destinadas á estafar á menors d' edat.

Y entretant aquesta mateixa gent vol fer manifestacions per celebrar la expulsió dels frares francesos.

¡Quina llástima que aquí no poguém fer altre tant!

A Tunis se reparteixen cada castanya que canta 'l credo y tota la doctrina.

A la Fransa l' hi costa un grapat de mils homes y molts grapats de grapats de mils franchs. Aixó tenen las guerras. Guanyi qui vulgui, lo poble sempre pert.

A Fransa roban una iglesia; lo rector va á donarne part y diu:

—Miri, senyor jutje: á mí poch m' importa lo valor de las joyas; (los feligresos ja 'n pagaran d' altrás.) Lo que 'm te indignat es que 'ls lladres se n' han endut vasos plens d' hostias consagradas, y aixó déu castigarho la justicia

perque es robar lo cos de Deu nostre senyor.

La autoritat regira llibres y més llibres y després d' haber regirat tots los códichs... troba: «Qui s' apodera de lo que pertany á un altre comet un robo.»

Lo jutje comensa á pensar:

—En las hostias hi habia lo cos de Deu; Deu no pertany al rector de la parroquia ni á ningú; donchs no pot castigarse al lladre, perque robar lo cos de Deu no ha robat cap propietat.

¡Quina ganga pe 'l dia que 's consagrin rellotjes! deuen pensar los picayres.

EPIGRAMAS

Al portarne al cementiri un mort, del cotxe caygué, y tocantlo de plé á plé va malmetre á n' en Baldiri. A tot corre va acudir lo municipal de punt, y en cumplir la lley apunt al mort posant pres va dí: —Vosté no 's mourá d' aquí per més que siga difunt.

Sortintne del Principal al seu marit enfadada aixís l' hi deya la Tuyas tot anantsen dret á casa: —Ni de franch hi torno més; quina pesa... dos paraulas... A mi tu ja ho sabs y 't consta, y en confessarho so franca: per dar-me gust y distreurem, la pesa te de ser llarga.

—La Rosari, aquella dona que totas las faltas treya de tothom que coneixia, fent més mal que pedra seca, es morta, s' ha envenenat. —S' haurá mossegat la llengua.

Rosendo ARÚS y ARDERIU

XARADA

Hi ha una noya petiteta segons me *hu tres* don Ambrós, que 's diu *total* y es guapeta, y no hi ha cosa ben feta que no la *tercera dos*.

Q. ROIG

GEROGLÍFICH

TISIS:

Oncle Adela Cadavre

A. FARIGOLA

SOLUCIONS

À LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT

ACENTÍGRAFO: Colla. Collá

MUDANSA: Sardana. Sardina

GEROGLÍFICH: Cada home te un rey al cos

CORRESPONDENCIA

Bou Amema. Arreglats los versos anirá 'l salt de caball. || R. Farré. No fila. || Respingol. La poesia está be pero no es del nostre género. || A. Farigola. Veurém si un xich arreglada anirá. || Traductor de Llenguas. La poesia es difusa y ho sentim perque la intenció no es malota. Veurém d' aprofitar lo altre. || S. Martí. Lo pensament de la una es vell y l' altre no fa prou lo pés. || Net Nebot etc. Aprofitarém bastant de lo de vosté. || Tirraña. Lo seu nom nos fa presumir que s' ha equivocat de redacció: es al Burinot que te d' enviar aquells versos alabant á la Maria. || Ll. P. y V. Per lo correu rebrá contesta.

Barcelona. Tipografía LA ACADEMIA, de Evaristo Ullastres 96, Ronda de la Universitat, 96

A N È M À C O M P T E S

— Miris, senyor Víctor; aixó es lletra morta, y recórdis que á sants y á minyons...